

MUNI
CJ V

Devátý týden

Czech for Foreign MU Staff: Beginners 1

Ninth week

MUNI
CJV

Opakování

74/7, 10, 11

DÁT SI (Á verb)

- Co **si** dáte? „What **yourself** do you give?“ = What will you have?
- Dám **si** pomerančový džus. „I will give **myself** orange juice.“ = I will have orange juice.
- Dát si = literally *to give to oneself*, in restaurant it is translated like „to have/take“.
- It is reflexive verb, it always goes together with reflexive pronouns *si* (**DÁM SI, DÁŠ SI, DÁ SI, DÁME SI, DÁTE SI, DAJÍ SI**).
- In czech language exists 2 types of reflexive pronouns: SI and SE
- **SI/SE always takes second position in the sentence.**

OBSERVE

- Co si dáte? Dám si čaj. X Já si dám čaj.
- Dana a Petr si dají čaj.

M U N I
C J V

Akuzativ singuláru

Accusative singular

Učebnice str. 24

24/ grey box

Fill in the endings of objekt (akuzativ singular), work with text 24/2

	THE ONE	ADJEKTIVA	SUBSTANTIVA (NOUNS)
MASCULINUM INANIMATE	Ten → ten Jeden → jeden	DOBŘÝ → DOBRÝ KVALITNÍ → KVALITNÍ	salát → salát (hard consonant) čaj → čaj (soft consonant)
FEMININUM	ta → tu jedna → jednu	DOBŘÁ → DOBR <u>OU</u> KVALITNÍ → KVALITNÍ	káva → káv <u>u</u> * restaurace → restaurac <u>i</u> kancelář → kancelář
NEUTRUM	To → to Jedno → jedno	DOBŘÉ → DOBRÉ KVALITNÍ → KVALITNÍ	kuře → kuře letišťe → letišťe pivo → pivo zelí → zelí

Akuzativ = **direct object**

KOHO? CO?

What will you have? **Co** si dáte?

We will have some **soup**. My si dáme **polévku**. (my = subject, polévku = object)

What do you like? **Co** máš rád/a?

I like **dogs**. Já mám ráda **psy**. (já = subject, psy = object)

Who do you love? **Koho** miluješ?

I love Petr. Já miluju **Petra**. (já = subject, Petra = object)

What do you drink? **Co** piješ?

I drink a beer / coke / juice. Piju **pivo** / **kolu** / **džus**.

Verbs associated with accusative

- DÁT SI (Dám si kávu / káva).
- HLEDAT (Hledám restauraci / restaurace).
- MÍT (Mám sestru / sestra = a sister). (Mám dítě / dítě).
- CHTÍT (Chci čokoládu / čokoláda). (Chci salát / salát).
- JÍST (Jím sýr / sýr).
- PÍT (Piju kofolu / kofola).
- MÍT RÁDA (Mám rád/a pivo / pivo).
- VIDĚT (Vidím studentku / studentka). (Vidím město / město).
- STUDOVAT (Studuju češtinu / čeština).
- UČIT SE (Učím se matematiku / matematika = a math).
- KUPOVAT, POSLOUCHAT, OBĚDVAT, DĚLAT, UČIT, VAŘIT, PSÁT, ČÍST...

How do we know when to use the accusative?

- You should learn the verbs after which the acc. is used (dát si, hledat, ...).
- These verbs are **transitive**. We can use direct object in accusative after them. WHY? You can say *I DRINK SOMETHING*.
- **Intransitive** verbs are verbs after we cannot use a direct object in accusative: být, pracovat, spát. WHY? You can not say: *I SLEEP SOMETHING* (intransitive verb). → This might help you decide whether you should use accusative after a verb.

NOMINATIVE

KDO? CO?

Kdo je to? To je nová studentka.

Co je to? To je kniha.

ACCUSATIVE

KOHO? CO?

Koho máš rád? Mám rád maminku.

Co jíš? Jím kuřecí maso a rýži.

Co piješ? Piju kofolu.

Co není akuzativ?

NOMINATIVE = SUBJECT

- **Kdo** je to? To je nový student. *Who is it? → nový student, subject*
- **Co** je to? To je kniha. *What is it? → kniha, subject*
- **Banka** je daleko. *WHAT is far? → Banka, subject*
- **Restaurace** je vlevo. *WHAT is on the left? → Restaurace, subject*

GENITIVE

- Odkud jsi? Jsem z **Německa**.

LOCATIVE

- Kde bydlíš? Bydlím **v Brně**.

INSTRUMENTAL

- Musím jet **s Petrem** autobusem.

Učebnice str. 24/5 + 75/18

Krok za krokem cv. 14 (→ pl. **Mi**, **F**, **N** stay the same)

► 14. Co je v jídelním lístku? Co si dáte? Doplňte formy akuzativu sg.

V jídelním lístku je:

1. bramborová polévka
2. palačinky
3. smažený sýr a brambory
4. vanilková zmrzlina
5. káva
6. černé pivo
7. zelený čaj
8. grilovaný losos a hranolky
9. Cola
10. okurkový salát

Dám si:

bramborovou polévku

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

MUNI
CJV

Mluvení Speaking

Work in groups: make short dialogues - In a restaurant
Učebnice str. 24/2

ČÍŠNÍK

Dobrý den. Co si dáte k pití?

A co si dáte k jídlu?

Prosím, tady to je. Dobrou chuť!

.....
Dáte si ještě něco?

(Dohromady, nebo zvlášť?)

Kartou nebo hotově?

(cena) korun.

Děkuji. Na shledanou.

HOST

Dobrý den. Dám si...

Dám si...

Ano, dám si... / Ne, děkuji. Zaplatím.

(Dohromady/ zvlášť.)

Kartou/hotově prosím.

(cena + spropitné) korun. Děkuji.

Na shledanou.

MUNI
CJVV

Lekce 3: Mít rád, číst, pít, jíst E konjugace

MÍT RÁD + acc. = *to like* (long term, appeals to our heart)
people and objects

Učebnice str. 25/ 1 [AUDIO](#) → mám dietu (?)

Já MÁM	RÁD / RÁDA	My MÁME	RÁDI
Ty MÁŠ		Vy MÁTE	
On /ona MÁ		Oni MAJÍ	

Já NEMÁM	RÁD / RÁDA	My NEMÁME	RÁDI
Ty NEMÁŠ		Vy NEMÁTE	
On /ona NEMÁ		Oni NEMAJÍ	

E verbs

Učebnice str. 25/ šedý box

Str. 25/ cv. 3, 4

ČÍST* = to read

Já (ne)čt**u**

Ty (ne)čt**eš**

On (ne)čt**e**

My (ne)čt**eme**

Vy (ne)čt**ete**

Oni (ne)čt**ou**

čt = the stem
endings

PÍT* = to drink

Já (ne)pijj**u**

Ty (ne)pijj**eš**

On (ne)pijj**e**

My (ne)pijj**eme**

Vy (ne)pijj**ete**

Oni (ne)pijj**ou**

pij = the stem
endings

Appendix

Ordering food

- Chtěl / chtěla bych *I'd like ...*
- Já bych chtěl / chtěla ... *I'd like ...*
- Dám si ... *I'll have ...*

Appendix

Tipping

- It is okay to leave more or less than 10 % tip.
- For example: if you pay 283, you can round it up to 300 crowns.
- If you pay by cash, you can hand 300 crowns to the waiter and say: To je v pořádku / To je dobrý (*It is okay*).

MUNI
CJV